

Hordaland fylkeskommune
Att.: Fylkesdirektør økonomi og organisasjon Ingrid Kristine Holm Svendsen
Postboks 7900

5020 BERGEN

Revisjonsrapport nr. 18
(journalføres)

6. desember 2017

RAPPORT ETTER INTERIMREVISJON 2017

Generelt

I vår revisjon er det sentralt å gjennomføre ei god kartlegging og vurdering av dei viktigaste økonomi- og rekneskapsrutinane for å identifisera kor det er størst risiko for feil i rekneskapen. Kartlegginga vi gjer har basert seg på samtalar med nøkkelpersonell, gjennomgang av relevant skriftleg materiale og testing av prosessar og rutinar. I tillegg legg vi vekt på tidlegare erfaring, til dømes det som er tatt opp i revisjonsrapport for tidlegare år. Informasjonen vi får frå kartlegginga er sentral i vurdering av risiko og vidare val av revisjonshandlingar.

1 Kartlegging og revisjonstilnærming

I interimrevisjonen for rekneskapsåret 2017 har vi hatt dialog med sentrale personar i fylkeskommunen. Vi har gjennomført informasjons- og planleggingsmøte med fylkeskassen, fylkesdirektør økonomi og organisasjon, og fylkesrådmann. Vidare er det gjennomført møte med HR løn, samferdsel og Skyss. Fokus for desse møta har vore å oppdatere vår kjennskap til fylkeskommunen, fange opp endringar i rutinar og intern kontroll og identifisera risikoforhold. I tillegg har vi gjennomført kontrollar på område med mogleg effekt på årsrekneskapen.

I perioden har vi også utført naudsynte revisjonshandlingar knytt til attestasjonsoppgåver og meirverdiavgiftskompensasjon.

2 Revisjonsområde som er gjennomgått i interimrevisjonen

2.1 Lønnsområdet

HR løn har utarbeidd eit årshjul med systematisk oversikt over dei oppgåver som medarbeidarane på avdelinga skal utføre gjennom året. Når oppgåvene er utført vert det logga i ein sentral oversikt. HR løn har dei siste åra arbeidd godt med sine interne rutinar med tilhøyrande kontrollar, og utviklar stadig desse vidare.

Vi har kartlagt og testa dei mest sentrale delane av internkontrollen på lønsområdet. Våre kontrollar har ikkje avdekket vesentlege avvik, og syner at HR løn er godt i rute med periodiske lønsavstemmingar gjennom året.

2.1.1 Godkjenning/avviksmelding

Vi har tidlegare år hatt særleg fokus på ein viktig rutine hos HR løn. I samband med kvar lønskjøring vert det sendt ut eit skjema for godkjenning/avviksmelding frå HR løn til dei ulike arbeidsstadane. Kontrollar som er spesifiserte på skjema skal bli utført av leiar på den einsskildede arbeidsstad. Når kontrollar er gjort skal skjema signererast og returnerast til HR løn. Då den einsskildede arbeidsstad har best oversyn over dei tilsette og lønsutbetaling i eiga eining, er denne kontrollen ein viktig del av den interne kontrollen i fylkeskommunen på området løn. I 2016

stramma fylkeskommunen ytterlegare inn på oppfølging av kontrollen ved å etablere rutine for avviksmelding i kvalitetssystemet dersom skjema ikkje vert returnert innan gitt frist.

Retur av skjema for godkjenning/avviksmelding skjer framleis ikkje fullt ut, sjølv om andel returnert held seg jamleg på godt over 90 %. Fylkeskommunen har også hatt fokus på handsaming i ferietida for å unngå at desse månadene har større avvik enn normalt. Andel returnert i ferietida har i 2017 vore noko lågare enn resten av året.

Vi har sett at, med nokre få unntak, avvik i 2017 er meldt inn i kvalitetssystemet til fylkeskommunen. Unntaka har vore i samband med feriemånadene. I kvalitetssystemet vert vidare oppfølging av avvika loggført og systematisert. Vi er nøgd med dei tiltak som er sett i verk av fylkeskommunen med å melde avvik i kvalitetssystemet. Det er viktig at alle avvik vert meldt og følgd opp, og at dei arbeidsstadane som har fleire avvik gjennom året vert gitt særleg merksemd.

2.1.2 Kontroll av kontraktar løn

Vi har kontrollert eit utval av lønsslippar og tilsetjingskontraktar mot lønssystemet, med fokus på personar som er tilsett i løpet av 2017. Vår kontroll har avdekka at det for nokre tilsette ikkje har vore på plass tilsetjingskontrakt på tidspunkt for arbeidsstart. Vi tilrår at fylkeskommunen sikrar at alle formalitetar kjem tidsriktig på plass i samband med tilsetjingar.

I dag er det slik at tilsetjingskontraktar er lagra på den einskilde arbeidsstad. Eit mogleg ledd i å betre rutine for handsaming og lagring av tilsetjingskontraktar kan vere å sørge for eit sentralt, digitalt arkiv, og vi er kjend med at fylkeskommunen vurderer dette. Vi ser positivt på ei slik endring.

2.1.3 Pensjonar

Vi har kontrollert at fylkeskommunen har tilstrekkeleg gode rutinar for kontroll av at lønsdata registrert hos pensjonsleverandør er oppdatert med lik data som registrert i lønssystemet til fylkeskommunen. Det er vår vurdering at rutinar her er tilfredsstillande.

2.2 Innkjøp/handsaming av inngåande fakturaer

Vi har kontrollert utgifts- og investeringstransaksjonar på stikkprøvebasis med omsyn til at dei er tilfredsstillande dokumentert, kontert og bokført. Rutine for fakturamottak, handsaming av fakturaer og rutine for attestering av bilag, har også vore kontrollert.

Vår kontroll viser at rutine for handsaming av inngåande fakturaer er god, og våre stikkprøvar av bilag viser at transaksjonar i stor grad er tilfredsstillande dokumentert, kontert og bokført.

2.3 Fylkesvegar

Vi viser til tidlegare revisjonsrapportar for informasjon om forvaltingsreforma i samferdselssektoren frå 1.1.2010, og samhandlingsskissa som først vart utarbeidd mellom revisor for Statens vegvesen, Riksrevisjonen og revisorane for dei ulike fylkeskommunane. Frå rekneskapsåret 2017 har samarbeidsavtalen med Riksrevisjonen opphøyrd.

For å sikre ein tilstrekkelig god overgang etter opphøyr med avtalen med Riksrevisjonen inviterte Statens vegvesen representantar for revisor og administrasjon i alle fylkeskommunane til seminar. Seminaret vart halde i september og tok for seg ulike relevante tema som kunne betre innsyn i det arbeid som Riksrevisjonen har gjort, og leggje til rette for arbeidet som dei ulike fylkesrevisorane skal gjere.

I etterkant av seminaret er det avtalt at revisjonshandlingar mot Statens vegvesen sin rekneskapseining i Vadsø vert gjennomført felles for alle fylkesrevisorane. Gjennomføring er i desember, og det er førebels ikkje sendt ut nokon oppsummering frå representantane for revisjonen som gjennomførte handlingane. Vi vil følgje opp desse når dei er mottekne.

Vi vil vidare gjennomføre revisjonshandlingar mot Statens vegvesen region vest i forkant av årsoppgjeret.

Vi har tidlegare i våre revisjonsrapportar tatt opp behov for skriftlege rutinar knytt til fylkesvegar med fokus på handsaminga i rekneskapen. Utkastet som så langt er laga er lite brukt og har liten verdi for organisasjonen. Då området er stort og komplekst med personar frå fleire einingar involvert, er det vår vurdering at slike skriftlege rutinar vil bidra til å styrke intern kontroll på området fylkesvegar.

Vi tilrår framleis fylkeskommunen å prioritere vidare arbeid med dokumentet.

2.4 Meirverdiavgiftskompensasjon

Vi viser til revisjonsrapportar for tidlegare år om meirverdiavgiftskompensasjon knytt til fylkesvegar og risiko for at krav vert forelda.

Det er vår vurdering at Hordaland fylkeskommune tek problema om forelda meirverdiavgift knytt til fylkesvegar alvorleg. Hordaland fylkeskommune bør halde fram med å ta opp problemstillinga med Statens vegvesen.

2.5 Kundefordringar og ufakturerte krav

Hordaland fylkeskommune hadde i 2016 ein større gjennomgang av kundefordringar og ufakturerte krav, og i samband med gjennomgangen vart eit betydelig beløp ført til tap.

I etterkant av gjennomgangen har fylkeskommunen i større grad rydda slike postar fortlaupande. Vi ser spor av at det er gjort i rekneskapen i løpet av 2017, og er positiv til dette slik at ikkje gamle postar som ikkje vil verte betalt akkumulerer seg opp i balansen til fylkeskommunen.

2.6 Skyss

Vi har hatt møte med Skyss i samband med vår revisjon. Våre handlingar fokuserer særleg på dei kontrollar som Skyss har for å sikre at rett inntekt vert registrert i rekneskapen.

Skyss har betydeleg med eigne kontrollar for å sikre at all inntekt som kjem frå sal av billettar vert registrert i rekneskapen. Desse er vurdert som tilstrekkelege.

Ein vesentleg, og framleis aukande, del av Skyss sine billettinntekter kjem no gjennom mobilapplikasjonen Skyss Billett. Andelen billettinntekter frå mobilapplikasjonen er venta å auke ytterlegare i tida som kjem. Vi har hatt møte med Skyss, og tidlegare også med leverandør av mobilapplikasjonen, for å gå gjennom dei sentrale delane av prosessane rundt handsaming av billettinntekter frå mobiløysing.

Førre år fekk Skyss sin leverandør av mobilapplikasjonen utarbeidd ein rapport som dekkjer vurdering av dei kontrollrutinane leverandøren har på plass for å sikre at inntektene er fullstendige og nøyaktige. Desse rutinane er særskild viktig for dei sala som vert belasta kundane sine mobilrekningar, då Skyss sjølv ikkje har andre, uavhengige kjelder som inntekta kan avstemmast mot. Rapporten var bekrefta av revisor gjennom eigen attestasjon og var ein Type I rapport etter ISAE 3402-standarden. Det er ikkje klart at tilsvarande rapport blir utarbeidd for 2017.

Oppsummert meiner vi at Skyss har bygd opp gode rutinar for sikring av at inntekter og utgifter vert korrekt registrert i rekneskapssystemet, men for inntekt frå mobilapplikasjon er Skyss avhengig av tilstrekkeleg gode rutinar hos leverandør. Vi vil i årsoppgjeret følgje vidare opp rutinar hos leverandør.

2.7 Økonomisystem

Hordaland fylkeskommune har frå 2017 gått over til nytt økonomisystem. Vår vurdering er at administrasjonen har arbeidd godt med dette prosjektet. I samband med første årsavslutning med nytt økonomisystem er det viktig at fylkeskommunen sikrar at avstemming av årsrekneskapen er god og at balansen vert tilstrekkeleg dokumentert. Til dømes vil vi tilrå at administrasjonen framleis held fokus på å stemme av kundefordringar og leverandørgjeld mot reskonto, og at anleggsmiddel i balansen vert avstemt mot anleggsregister.

Avslutning

Utkast til rapport er gjennomgått av administrasjonen utan merknadar.

Dersom noko skulle være uklårt i framstillinga ovanfor, eller det er spørsmål til rapporten, står vi gjerne til teneste.

Med venleg helsing
Deloitte AS

Bjarne Ryland
statsautorisert revisor

Espen Hordvik
statsautorisert revisor

Kopi: Kontrollutvalet ved leiar Inge Reidar Kallevåg
Økonomisjef Nils Egil Vetlesand
Fylkeskasserar Tor Oddvar Sjøvoll